

Május 1-én történt

Sok ilyen majális

Nyolc órakor picit izgultam. Amint fel-alá rohangáltam, valaki megkérdezte: „ugye 8-ra hirdettétek a találkozót?” „Igen”. „Akkor ne izgulj, fél 9-re sokan leszünk.” És sokan is lettünk. Ahogy érkeztek, úgy osztottuk ki a stencilezett dalokat. Ezekre később nagy szükség nem volt — aminek örültünk is, a szándékainkat azonban félreérthetetlenül elárultuk vele.

Körülbelül 150-en gyűltünk össze (s hányan nem ebredtek fel — de mért is nem mentünk el a kollégiumokhoz). Fél 9-kor ismét rohangálni kezdtünk, hogy a sorokat kialakítsuk. Ez persze nem járt eredménnyel. A rutinos iparosok „indirekt” módszere igen. Megindultak az élen és természetesen mindenki követte őket. A sorok pedig szépen kialakultak az első 100 méter után.

Újszerű volt ez a vonulás. A nótá egy kicsit nehezebben indult, aztán belemelegedtünk, s a szűk utcák visszhangozták dalunkat. A gyülekezési helyen már sokan vártak. Néhányan megfogták a zászlókat, táblákat, senki sem húzódott. Voltak akik egyenesen a legnagyobb táblát akarták vinni. Nagy harc folyt a léggömbért, amelyből sajnos ismét kevés volt. Aztán elindultunk. Sajnos az az élmény, amit a felvonulás néhány perce alatt kaptunk, nem állt arányban az előkészületekkel és a várakozással. Csendben bandukoltunk végig a Hősök terén, s hiába vártuk, hogy egyetemünk nevét hallva üdvözlésben törhessünk ki.

Sebaj, gondoltuk ekkor többen, akik tudtuk, mi következik ezután. Hamarosan elértünk a dekorációlerakóhoz most már a legjobb dalolók álltak az élre, s kezdetét vette a majális. Elindultunk a Gellérthegy felé. Nemcsak magamon tapasztaltam, hogy élvezet énekelni. Mozgalmi dalok tucatjait bányásztuk elő a legcsodálatosabb tárolóból, ahol talán már a felejtés szele is megérintette őket. Különösen tetszett, hogy rendkívül fegyelmeezeten vonultunk, s mindabban, amit ahogyan és ahol énekelünk, valahogy szervezetenül is politikum volt.

Közel 10 km után feltűnt a Gellérthegy. Zöld színe egyértelmű vágyakat ébresztett, a sok dal után pihenni, kiszáradt torkunkat megnedvesíteni. Ez is volt a program első pontja. Leheveredtünk a sörösláddal megtá-

mogatott „Gombák” köré. A sörrel csillapítva szomjunkat, táncra perdültünk, s gyerekes örömmel, játékkal kezdetét vette az igazi majális-hangulat. Aztán megérkezett a virsli. A szakácsnénik most nem fukarkodtak. Elsőre két párat kapott mindenki, de már szerveztük is a repetát.

Az étkezés, újabb sörözés, pihenés és játék egy kicsit szétszórta a társaságot. De a „merénylet” már a levegőben lógott. És a legjobb fülűket hamarosan felkapták fejüket.

Megérkezett a népi tánc-csoport és népi zenekar. S a beígért programot túl is teljesítették. Aztán igazi népi tánc kezdődött, amiben a majálisozók legalább fele részt vett. Majd pihenésként cigánydalokat hallgattunk, tanultunk, népdalokat énekelünk és ismét tánc következett. Ezután a nézők számára könnyebb, a résztvevők számára nehezebb műfaj következett. Megkezdődött a kötéltáncos nemzetközi verseny. Ahogy azt már kezdjük megszokni, külföldi csapat — a bulgár — vitte el a pálmát. Miután a zsákokat kellően kiráztuk, sikerült vonzóvá tennünk a zsákfutó-versenyt. A kezdeti vonakodás után több fordulóra is sor került. A győztesek a közönség nagy derültére egy egész kenyeret kaptak jutalmul. Félreérthetetlen arckifejezésük azonban békésre simult, amikor megpillantották a kis zöld értékpapírokat, amik a kenyérről egyetemen a beígért sör megszerzésére jogosítottak fel. (Sörkészetünk ugyanis megelégedéssel elfogyott — igaz, elég szép számú nézőközönségünk derekasan fogyasztotta.)

Nem hittük, hogy lesz résztvevő a virsli-évszázados versenyen. (Virslit állandóan, korlátlanul lehetett kapni.) Itt is több fordulót kellett rendezni. A győztes azért nem közülünk került ki. Az összesereglett nézők közül egy srác, aki miután megnyerte a versenyt, a maradék virsli kiosztásakor elsőnek ért oda.

Mivel az idő jócskán előrehaladt, eltűntünk az előtűnedező csatateri nyomokat, s a majális szinte észrevétlenül véget ért. Sok ilyen majális szeretnénk még.

Köztudott tény, hogy az első évfolyam a május 1-i felvonulás után önállósította magát. A gellérthegyi közös programmal párhuzamosan a Csúcs-hegyen szervezték meg majálisukat. Több felsőéves

kérdezte, miért mentek külön? Miért nem jöttek velünk?

Valóban csak elsősök voltak ott, és ez szerintem — sokaknak más véleménye — így nagyon jó volt. Nem szeretném, ha félreértenének, nem különködni akartunk, hanem kiszabadulni a városból a szabadba, így az előző mondatomban a hangsúly az „ott”-on van. Úgy érzem, az nem szorul magyarázatra, hogy a Gellérthegy nem az az igazi nyugodt hely, különösen május 1-én.

A csúcs-hegyi turistaháznál a részvételi szint nem érte el az analízis előadás létszámát, de azért elég sokan voltunk. Az egyik csoportból egy, a másikból 15 ember jött el. Ezt már az alapszervek belső szervezése, ill. nem szervezése döntötte el. A program sajnos nagyon laza volt. Többen megkerülték a fél hegyet, míg odaértek, de ez a kis séta olyan gyönyörű időben nagyon egészséges.

Tényleg jól sikerült a közös éneklés, nagyon jók voltak a pol-beat előadók.

Kifociztuk magunkat, játszottunk társasjátékokat. Kevésbé sikerült azonban a vetélkedő. Szólt a magnó, a fűben majszoltuk a pogácsákat, napoztunk.

Összevetve mindent, szerintem egy nagyon jó ötlet részleges megvalósítása sikerült, csak, pontosabb szervezéssel sokkal jobban lehetett volna elérni a kitűzött célt.

Majd jövőre.

Sirola Miklós
Veres Pál

Egyetemisták a májusi kavalkádban.

Fotók: Eszes István

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

XIV. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM

ÁRA: 60 FILLÉR

1972. MÁJUS 11.

A korlátlan lehetőségek városa

Meghívást kapott a Budapesti Műszaki Egyetem és a Közgazdaságtudományi Egyetem tizenöt-tizenöt hallgatója a salgótarjáni városi KISZ-bizottságtól. Az elmúlt hetekben lezajlott találkozó célja az volt, hogy a jövő fiatal szakembereivel megismertessék fiatal városukat.

Amilyen barátságosan volt a csütörtök reggeli időjárás, olyan meleg kézfogással köszöntött minket a Salgótarjánban vivő busz kísérője. A buszon beat-zene fogadott, amelyet a velünk utazó műszakosok magnetofonja szolgáltatott. Kétnapos salgótarjáni útra indultunk.

Megérkezésünk után azonnal megkezdődött gyárlátogatási sorozatunkat. Először a Zománcipari Művek (ZIM) salgótarjáni gyáregységével ismerkedtünk. Itt az igazgató őszinte nyíltsággal és nagy hozzáértéssel beszélt a gyár tevé-

kenységéről, gondjairól és fejlődési perspektíváiról. Ezután végigkövettük a vállalat főbb termékeinek (olajkályhák, gáz- és villanytűzhelyek) gyártási folyamatát a lemezzavagástól az összeszerelésig. A csomagolóban láttuk a programozható és grillmotorral felszerelt villanytűzhelyeket, sok magyar háziasszony álmát.

A következő állomás a legnagyobb salgótarjáni üzem, a SKÜ volt. A városon keresztülutazva képeslapszerűen villantak fel előttünk Salgótarján modern épületei és az épületek mögött meghúzódó Karancs szép vonulatai.

A gyár tanácstermében folytatott bemutató beszélgetés során megtudtuk, hogy a négyezer dolgozót foglalkoztató üzem mindössze három egyetemet végzett közgazdászszal rendelkezik. A vállalat vezető kadereinek átlagos

életkora 33 év. A vállalat gyors fejlődésére utal az a tény, hogy a negyedik ötéves terv során félmilliárd forintos beruházást valósítanak meg. Tavaly elérték azt a szintet, hogy nem kérnek valutaviszszatérítést.

Két közgazdászt közrefogva haladtunk végig a gyáruvason, miközben kérdéseinkkel ostromoltuk őket. A kérdező-ködésnek az ország egyetlen szegverő műhelyének hatalmas zaja vetett véget. A következő műhelyben, míg a műszakosok a legmodernebb érzékelőkkel felszerelt gépeket tanulmányozták, mi a hideghengermű melegénél kérdéseket tettünk föl a gépkezelő munkásoknak.

Délután a síkvegygyártás technológiájával ismerkedtünk.

Este a Salgótarjáni Kohászati Üzem klubjában a város fiatal értelmiségével találkoztunk. Közvetlen beszélgetés alakult ki, szó esett pályakezdésükről, elmondták, hogy megtalálták számításukat. Szinte mindnyájan új lakástulajdonosok. Képzettségüknek megfelelő munkát végeznek, kezdeményezéseiket a város vezetői támogatják, fiatal koruk ellenére komoly, önálló feladatokkal bízzák meg őket. Másnap a várossal és tanácsi vezetőivel ismerkedtünk meg. Erdei turistaházban palócos vendégszeretettel búcsúztattak bennünket.

Úgy éreztük, hogy a város szeretettel vár minket, fiata-
lokat, és szinte korlátlan lehetőségeket biztosít szakmai és kulturális igényeink kielégítésére.

Erdős András
Rónai Iván

— bgy —

EXGIMISTÁK FIGYELMÉBE

Szintrehozás könyvvitelből

A II. évfolyam első félévének koncentrált tárgya a könyvvitel is, több más tantárgy mellett. A koncentrált témájáról, felépítéséről a következő tájékoztatást kaptuk a Számviteli tanszéken, ajánljuk a gimnáziumot végzetek figyelmébe(!):

A Számviteli tanszék az idén rektori engedély alapján változtat eddigi gyakorlatán. Az előző években az első félévi koncentrált ismeretelmélyítő jellegű volt. Nem is értették, csak azok, akik a könyvvitel alapjaival már a középiskolában (közgazdasági szakközépben, technikumban) megismerkedtek. Ez persze meglehetősen hátrányos helyzetbe hozta azokat, akik korábban nem hallottak könyvvitelről.

A koncentrált új rendszere értelmében az idei II. évf. első félévében „alapozni” fogunk, a téma: „A könyvviteli információrendszer alapjai”. Bevezető stúdium lesz, célja, hogy azok, akik még nem tanultak könyvvitelt, megismerkedjenek az alapokkal. Erre a koncentrált tanszék csak olyan hallgatók jelentkezését fogadja el, akik középiskolában nem tanultak könyvvitelt, de azoknak viszont kifejezetten ajánlja. Erre a koncentrált épül ugyanis az október elején induló szakkönyvviteli oktatás, ami viszont mindenkinek kötelező lesz.

Az anyagot egyénileg is meg-

lehet tanulni, az elméleti könyv- és példatár mindenkinek rendelkezésre fog állni. De a tanszék ismeri az egyéni tanulás hatékonyságát és ezért hívja fel az érdekelteket hallgatók figyelmét, hogy jelentkezzenek erre a koncentrált tanszék felé. Arra is van lehetőség, hogy ha valaki más koncentrált jár, de ideje megenyegdi, részt vegyen a könyvviteli foglalkozásokon. Ekkor viszont nem kap gyakorlati jegyet a hónap végén.

Megfontolandó!

Jelentkezés május 20-ig

Hazai nemzetközi építőtábor

Kellemesen akard eltölteni a nyarat? Össze akard kötni a kellemest a hasznossal? Szeretnél új barátokat szerezni? Mindezt elérheted a hazai nemzetközi építőtáborokban.

A budapesti és a veszprémi munkahelyeken szovjet, bulgár, lengyel és német csoportokkal közösen folyik a munka. Kedved szerint választhatsz a turnusok között. Igaz, hogy Veszprémben csak egy lesz, július 16–29-ig, de Budapesten július 9–22-ig és augusztus 6–19-ig lesz, tehát két időpont között válogathatsz. A táborok nemzetközi

jellegénél fogva főleg az orosz és német, de más idegen nyelv tudása sem hátrány.

Még ha pesti vagy is, de a kollégiumban jobban éreznéd magad a többiekkel, kíváncsi vagy a kollégium elhelyezésére is részesei lehetsz.

Jelentkezés a KISZ-bizottságon május 20-ig.

Aki csoportot akar vezetni, júliusban oroszul, augusztusban németül, jelentkezzen a KISZ-bizottságon Draviczky Tamásnál vagy Friedmann Károlynál. Részletes tájékoztatás ugyanott.

NKB

Állást vállaltam

Végzősök állandó témája ezekben a hónapokban az állás. Az ilyenkor gyakran elhangzó kérdésre: „Hová mégy dolgozni?” Legtöbbször a válasz: „Még nem tudom”. Sokan a pályázat eredményét várják, mások nem pályáztak ugyan a meghirdetett állásokból, de egyéni keresgélésük sem hozott még fix eredményt. Vannak, akik taktikáznak és vannak, ha nem is rendhagyó, de ritkább esetek, amikor a fenti kérdésre konkrét, pontos válasz hangzik el.

Eppen rám vártak

Mi van egy ilyen válasz mögött? Határozott irányultság, sok talpalás, „bedolgozottság”, avagy mázli? Hatala Événél (IV. év belker.) az irányultság szerepelt kiindulási alapként. A szakszeminárium

tése, míg a lézengőké stagnál és általában hamar otthagyják a vállalatot — legalábbis így hallottam. Remélem, így is van, abban biztos vagyok, hogy munka lesz bőven és azt is remélem, hogy hamar belevőök. Az önéletrajzot beadtam, 99 százalékig biztos, hogy itt fogok dolgozni. Ugy néz ki, már nyári gyakorlatra is odamegyek. Kétszeresen hasznos lenne. Egyrészt megismerkednék leendő munkahelyemmel, másrészt a diplomamunkám Mátészalka kereskedelmével foglalkozik, s a debreceniek dolgoznak a témán, szeptember végéig le kell adniuk a tervüket. Ebből a szempontból jobb helyre nem is mehetnék.

„Hazai” pályán kezdek

V. éves terv. matekosok közül sokan már most dolgoznak. Természetesen egyelőre csak

hogy jobban megismerkedhetünk a számítógépekkel, ugyanakkor elég gyakorlatias, főleg matematikai számítás-technikai munka volt ez, nem sok szakmai közgazdasági ismeretet igényelt. Eppen ezért, amikor IV. év végén felmerült a lehetőség (ez is vizsgán, népgazd, terv-en), hogy az OTH-hoz lehet menni, örömmel jelentkeztem. Egy éve az OTH Tervgazdálkodási Intézetének matematikai módszerek alkalmazása osztályán dolgozom. Jelenleg Báger Gusztáv mellett árnykérelmést végzek. Nyári gyakorlatra is itt maradok, bár sajnós a diplomamunkámhoz nem kapcsolódik ez a tevékenység. Hogy véglegesen itt maradok-e, az elsősorban attól függ, hogy hozzájárulnak-e további tanulásomhoz. Szeretném elvégezni a TTK-n az alkalmazott matematika szakot. Másik té-

jóvoltából úgy döntött, hálózatfejlesztéssel akar foglalkozni. Ez a szert is kiindulási pontot jelentett.

— A legkézenfekvőbb megoldással próbálkoztam. Nyári szakmai gyakorlatomat a VÁTI-nál (Városépítési Tudományos és Tervező Intézet) töltöttem, ezért ott kopogtattam először. Rossz helyen. Mint mondták, tavaly több közgazdászot vettek fel, jelenleg nincs szükségük végzősökre. Ekkor jött az a „zseniális” ötletem, hogy vidék is van a világon, nemcsak Pest, és talán jobban is járok. Hamarabb belevettem a mélyvízbe, s ha rá van szorítva az ember — gondolom a munkában is, csakúgy, mint a tanulásban — többet produkál. Az természetes, hogy hazafelé orientáltam elsősorban és itt nemcsak a család jelentett vonzerőt, hanem az is, hogy olyan vidéken lakom — Szabolcsban, Mátészalkán — amelyikre jócskán ráfér a fejlesztés és keret is van rá, ráadásul ismerem is. A Nyíregyházi Városi Tanácsnál — annak ellenére, hogy nem hirdettek állást — örömmel fogadtak. A megyei tanács titkárával beszéltem meg az állást, elmondtam, milyen terület érdekel, mivel szeretnék foglalkozni, s ez körülbelül meg is egyezett az ő igényeikkel. 2500 Ft-os kezdőfizetést ajánlottak, s ha nem jön ki valami, valószínűleg el is fogadtam volna az állást.

De hát nemcsak itt magunk között téma ez, otthon ismerősök is: „Már végzel és hová mégy dolgozni? Nem lenne kedved... Volt kedvem és így kerestem fel a debreceni Tervező Vállalatnál Paksy Gábor főmérnököt. Mikor előadtam a problémámat, kiderült, szinte úgy is fogalmazhatnám, hogy éppen rám vártak. Ebből a „rám” egy kicsit túlzás, anynyiban viszont föltétlenül igaz, amennyiben végzős közgazdászra, és az is tény, hogy csak vártak, ugyanis annak ellenére, hogy körülbelül 15 közgazdászra lenne szükségük, nem hirdettek állást. A vállalat három megye — Hajdú, Szabolcs és Szolnok — tartozik, tehát nem fogok elszakadni szűkebb pátriámtól sem. Szerencsésen alakultak a körülmények is. A vállalat most indít egy új, hálózatfejlesztéssel foglalkozó osztályt, tehát pontosan azt csinálhatom, amit szeretnék. A kezdőfizetés itt kevesebb, mint Nyíregyházán lett volna (2000 Ft), de a DTV-nél észreveszik, ha dolgozik is az ember, és akkor gyorsan emelkedik a fize-

félállásban. Csernátóy Csabának az OTH második munkahelye, minden valószínűség szerint a végleges is.

— IV. éves voltam, amikor félállásban elkezdtem dolgozni. Ez úgy történt, hogy a Matematikai gépek című tárgy vizsgáján Kovács Győző, a vizsgáztatónk felajánlotta, azt a lehetőséget, hogy a Számítás-technikai Koordinációs Intézetben félállást vállaljak. A csoportból négyen jelentkezünk, TTK-sokkal műszakosokkal dolgoztunk együtt. Volt egy Siemensünk. A társaság egyik része programozott, néhányan azzal foglalkoztunk, hogy kipróbáltuk — vagyis „belőttük” — a géppel vásárolt és az új programokat, korrigáltuk, stb. Nagyon hasznos volt abból a szempontból,

nyező, ami a döntésben még közrejátszik, a fizetés. Tulajdonképpen az egyéves félállás megfelelő felévi gyakorlatnak, persze azt nem tudom, hogy lesz-e lehetőség ennek beszámítására. Mindezek mellett 99 százalékig biztos, hogy maradok, bár azt hiszem, anyagilag legalábbis egy ideig rosszabbul fogok kijönni, mint most.

Hát igen, félállás, tanítás, ösztöndíj — általában összejött a havi 2000 Ft. Anyagiában nem mérhető előny viszont, ismerős, mondhatni „hazai” pályán kezdek. S ha mégis meghiúsul a terv, „attól nem félek, hogy nem tudok elhelyezkedni” — mondta Csernátóy Csaba. Azt hiszem, ettől egyetlen végzősnek sem kell félnie.

Nagy Katalin

BAKONYI PÉTER

Anyám

Neked virágzik a fénytűkőr
amikor szememből kivillan
s a másodpercek sugárerein
elomlik sírva-mosolyogva
Anyám

Ha asztalomon megterít
a szeretet
az örömek dacos-játékos
harmoniját
kezeid könnyű simogatása befonja
Anyám

Tört vándorsírály
születésre átkozott
valaha büszke szarvas
ha élembe áll
a mosolyodra gondolok
s kezeim korall-tölcserein
lassan lebecsájtom rájuk
az új vigasz-nap-ragyogást
Anyám

Talozás Lenin műveiben

Az egyetemisták harcáról

1901–1903

A századforduló után Lenin már az orosz forradalmi munkásmozgalom egyik vezetője-irányítója volt. Legfőbb feladatnak tartotta, hogy kiemelje a munkásság harcát ösztönös törekvéseiből, szervezett, fegyelmet, az osztály harcát vezető pártot alakítson.

A munkásmozgalommal egyidőben fellelő a munkásság hallgatóság mozgalma is. Nagyobb egyetemi szabadságot, jobb körülményeket követeltek. 1900-ban odesszai diákkongresszusokon az egész orosz diákság megszervezését határozták el, (a kongresszus résztvevőit a cári hatalom bevitte katonának) 1901-ben Pétervár, Moszkva, Nyiznij-Novgorod, Odessza stb. egyetemisták mozgolódtak, a közoktatásiügyi minisztert is megölte egy Karpovics nevű diák, Harkovban pedig már utcai tüntetéssé terebélyesedett a tanuló ifjúság harca.

1902 és 1903-ban is újabb mozgalmak voltak.

Lenin egyetemista korában maga is a kazanyi egyetem baloldali diákmozgalmának egyik vezetője, szervezője volt, (ezért történt első számúzetése). Természetes tehát, hogy később azonnal felfigyelt a diákság megmozdulására, megértéssel reagált követeléseikre és a cári rendszer megtorlásaira, igyekezett befolyásolni a haladó diákmozgalmat.

Ajánlások diákoknak.

A mozgolódó egyetemisták ellen akcióba lépett a cári önkényuralmi apparátus. Több hallgatót letartóztattak, száműztek, másokat katonának vittek, eltávolítottak az egyeteméről.

Ez a drasztikus reakció — Lenin szerint — politikai nevelőmunkának is megfelelt. A diákok ugyanis „ezek után könnyebben meg fogják érteni, hogy az a sok igazságtalanság és kötekedés, melytől a diákság annyit szenved, csak egy csepp a nép elnyomásának tengerében”. (Katonák adtak 183 diákot, 1901). Az is következik ebből, hogy a diákok „csak a nép támogatásával és főleg a munkások támogatásával érhetnek el sikert, de ezt a támogatást azzal kell megnyerniük, hogy nemcsak az egyetemi- (diák) szabadságért, hanem az egész nép szabadságáért, a politikai szabadságért indulnak harcba” (A tüntetések kezdete, 1901).

A megmozdulások legelején igyekezett tisztázni a diákság társadalmi kapcsolatát, és lehetőségeit, összekapcsolta az egyetemisták és a munkásság harcát. Nagy gondot fordított a diákság politikai csoportosulásainak elemzésére, és a csoportok közti harcra. Nem differenciálatlanul jellemezte a diákság politikai törekvéseit. „A diákság nem volna az, ami az értelmiség legfogékonyabb része, írja fentebb), ha politikai csoportosulása meg nem felelne az egész társadalomban végbe-menő csoportosulásoknak — „meg nem felelne” nem abban az értelemben, hogy a diákok csoportjai és a társadalmi csoportok erejük és számszerűségük tekintetében arányosak, hanem abban az értelemben, hogy a diákság körében szükségképpen meg kell lenniük azoknak a csoportoknak, amelyek a társadalomban megvannak” (A forradalmi ifjúság feladatai, 1903).

Az egyetemi változásokat követelők között a fentiek alapján mintegy 6 csoportot jellemez, az „akadémistáktól” a „reformistákon” keresztül a „forradalmároktól”. Ebből kiindulva folytatott Lenin élénk vitát azokkal, akik a diákság követeléseit „tisztán” egyetemi követelésekké igyekeztek degradálni, s ennek szellemében akartak „eszmei egyesítést”. Azaz, a politikamentesség jelszavával lényegében egységesen mozdulatlanságra akarták kárhoztatni a tanulóifjúságot. Lenin e nézetet vitázva kifejti, hogy egy-egy intézmény pártatlanságára való hivatkozás „rendszerint az uralkodó osztály képmutató frázisa”. A valóságban minden politikai párt — és uralkodó osztály — hasznosnak tartja a tömegeket átfogó és szervezett diák- és szakmai szervezeteket, s egyben arra is törekszik, hogy ezekben az ő befolyása uralkodjék. Lenin is azt ajánlja tehát az orosz tanulóifjúság valamennyi csoportjának és körének, hogy „tevékenységükben tekintésük legfontosabbnak, hogy tagjaik között egységes és következetes szocialista világszemléletet alakítsanak ki, hogy komolyan tanulmányozzák egyfelől a marxizmust, másfelől az orosz nemzetiségű és a nyugat-európai opportunizmust, a harcban álló hazai irányzatoknak ezeket a fő áramlatait.” (Határozati javaslat a tanulóifjúsághoz való viszonyról, 1903.)

A lenini ajánlásból kiderül, hogy nem az általánosság mindent összerosóló síkján igyekezik a diákság harcának befolyásolására. Számára az „eszmei egyesítés” jelszava egyben az eszmei elhatárolódást is jelentette. Az osztályharc szembenálló erőinek a tisztázását, az előrevívő, marxista eszméknek a terjesztését, és ezen az alapon — az ezeket elfogadókkal — történő tartós, forradalmi együttműködést ajánlotta.

Nem tartotta károsnak, sőt, egyenesen buzdított rá, hogy a forradalmi és ellenzéki (reformista) irányzatok közötti vitába az egyetemisták is kapcsolódjanak bele, s a maguk konkrét feladataiban törekedjenek elhatározni a frázisos, álforradalmi követeléseket a reális forradalmi célkitűzésektől.

Ezeknek szellemében ajánlja végül a diákságnak, hogy „mielőtt áttérnének a gyakorlati tevékenységre, igyekezzenek kapcsolatot teremteni a szociáldemokrata szervezetekkel (értsd marxista párttal), hogy felhasználhassák útmutatásaikat és lehetőleg elkerülhessék nagy hibák elkövetését mindjárt munkájuk legelején”. (Határozati javaslat 1903.) (Az ajánlásokat az Oroszországi Szociáldemokrata Párt II. kongresszusának bolsevik frakciója elfogadta.)

Egyoldalú lenne a vizsgálódásunk, ha nem szólónánk Lenin más irányú kritikájáról és ajánlásáról. Amikor a diákmozgalmakat leszerelette-szétverte a kormány, felléptek a hallgatók soraiban olyanok is, akik elvetették a tanulóifjúság önálló szervezkedését, kezdeményezését, saját feladataik megfogalmazását. Ezek a mindenben és közvetlenül a szociáldemokrata (bolsevik) munkásszervezetek akcióinak akarták alárendelni a diákság mozgalmait, azt javasolták, hogy a diákok mindig és mindenben támogassák a bolsevik munkásszervezetek harcát, s az egyetemen kívül vegyenek részt a politikai küzdelemben. Lenin vitatkozott ezzel a szemlélettel, s hangsúlyozta, hogy az önálló diákkövetelések feladása, a munkáskövetelések előtérbe állítása az egyetemisták körében csökkenti a marxisták befolyását, éppúgy káros a mozgalomra, mint a bezárkózás az egyetem szakmai feladatai közé. Azt ajánlotta ekkor, hogy továbbra is szervezzék az egyetemeken is a bolsevik csoportokat, az egyetemi környezetben keressék a konkrét lehetőségeket politikai harcuk folytatására — szélesebb körben tudnak így hatni az egyetemistákra és ezzel jelentősebb segítséget adhatnak a munkásság harcának.

A marxista párt — a munkásszervezetek feladatairól.

A diákság forradalmi harcának elemzéséből a munkásszervezetek feladatait is következtethetjük. Emlékeztetnem kell azonban a munkásmozgalom akkori helyzetére: még éppen csak kibontakozóban volt a szociáldemokrata párt szervezése, alighogy megindult a forradalmi marxista csoport (bolsevik) elkülönülése, s mindennek előtt jelentős feladat volt a tudatos mozgalom széles körű kibontakoztatása. Egyszerre kellett tehát a munkásmozgalmat magasabb szintre emelni és az ösztönös diákmozgalmakhoz való helyes (marxista) viszonyt kialakítani. Lenin erre a nehézségre nemegyszer utalt. Elismerte, hogy a tömegek ösztönös mozgalma — és ezekben az egyetemistáké is — olyan viharos gyorsasággal zajlottak, hogy a szociáldemokrata (értsd: marxista) ifjúság és párt nem volt felkészülve ezekre a feladatokra. „A forradalmárok mind „elméleteikben”, mind tevékenységükben elmaradtak e fellendülés mögött — írta Lenin — s nem sikerült olyan szervezetet teremteni, amely az egész mozgalmat vezetni tudta volna”.

E hiányosság megállapítása egyben a legfontosabb követelmény megnevezése, amit a diákmozgalmak kibontakozása idején Lenin e munkásmozgalom — pontosabban a marxista (bolsevik) párt elé állított. A vezetéssel kapcsolatban azonban megjegyzi, hogy ezt is differenciáltan kell értelmezni. A munkásságot sem egynemű osztálynak tekinti Lenin, ezért hangsúlyozza többször, hogy körükben is intenzív felvilágosító munkát kell végezni. Meg kell érteni a munkásszervezetek, hogy a munkásszervezetek felszabadítása az egész nép felszabadítása nélkül nem lehet végbe, ezért nem szabad feladatait a „tisztán proletár mozgalom” legközvetlenebb szükségleteire korlátozni. Ezért kell a munkásoknak reagálni mindenféle politikai tiltakozásra, támogatást kell adni az önkényuralom ellen harcolóknak.

„A diák segítségére sietett a munkásnak — a munkás köteles a diák segítségére sietni” — írta egyik legkorábbi ilyen témával foglalkozó cikkében. (Katonának adtak 183 diákot).

Később tovább konkretizálja a párt feladatait. Be kell avatkozni minden liberális mozgalomba, minden kérdésben meg kell határozni a párt saját álláspontját, és ezzel segíteni a proletariátust, hogy aktívan vegyen részt annak eldöntésében. Az egyetemi mozgalmakhoz való viszony tekintetében ez jelenti: „a szociáldemokrata (értsd: marxista) meggyőződés terjesztését a diákság körében és harcot azon nézetek ellen, amelyeket „szociálföradalmi nézeteknek neveznek ugyan de a forradalmi szocializmus-hoz semmi közük sincs, másodsor pedig jelenti az a törekvést, hogy a diákság mindennemű demokratikus mozgalmat kiszélesítsék, tudatosabbá és határozottabbá tegyék”. (A forradalmi ifjúság feladatai, 1903.)

A párton belül ebben a kérdésben is két fronton vitázott tehát. Mindazoktól elhatárolta magát, akik lebecsülték az egyetemi mozgalom jelentőségét, s a „tisztán proletár mozgalom” jelszavával elzárkóztak a diákság követeléseinek támogatásától. De azt is tudta, hogy ez az elzárkózás azok számára kedvező, akik a diákok meggyőződésével, anarchista akciókat ösztönzik.

És ezeket a kezdeményezéseket éppúgy nem támogatta, mint ahogy óvott az elzárkózástól.

dr. Szarvas László

Így látták a végzősök

Kerekasztal-beszélgetésünk második „fordulóján” a koncentrált tanulmányi időszak kerületi területekre. Végzős hallgatók összegezték eddigi tapasztalataikat, s próbáltak javaslatot tenni az újabb „reformnemzedékek” koncentrált oktatásának hasznosabb, hatékonyabb kihasználására. Beszélgetésünkön részt vett dr. Solyvár Károly oktatási rektorhelyettes, dr. Szigeti Endre, az általános kar dékánhelyettese, dr. Vági Ferenc, az egyetemi pártbizottság tagja, Forgács Csaba, a KISZ-vb tanulmányi felelőse, dr. Kóvári György, az oktatási KISZ-alszervezet titkára, Végzős hallgatóinkat képviselték: Hatala Éva IV. évf. belker., Lantos Vera IV. évf. külker., Szabó Márta IV. évf. ipar., Borsi György V. évf. terv. mat., Késedi Ferenc IV. évf. pénzügy., Füzési Imre IV. évf. ipar., Nagy László IV. évf. bel-

ker., Peisch Sándor IV. évf. nemzetközi, Vajda László IV. évf. külker. Borsi György vitaindítóban arra kérte fel a megjelenteket, hogy próbálják közösen tisztázni a koncentrált oktatás célját. A koncentrált jó oktatási forma — mondotta —, de kérdéses, vajon öt tantárgy után egy hatodikot tanuljon-e ennek keretében a hallgató, vagy a már tanult tárgyak közül egyikben mélyítse ismereteit. Együtt koncentrálnak-e egy-egy tanulócsoporthoz, vagy egyéni választás alapján — szintén megválaszolandó kérdés. A koncentrált és a szorgalmi időszak arányát, mint szinté az egész egyetemi közvéleményt érintő vitakérdést említette. Példaként a matematika tanszéknek azt a panaszát hozta fel, hogy a tizenöt heti oktatásra szánt anyagot képtelenek tíz hébe sűrítve leadni.

ipari problémákat tárgyalnak velünk, s a belkeresek többsége azután csak egy elégségesre tudott vizsgálni.

SOLYMÁR KÁROLY:

Reformunk alapkonceptióját úgy fogalmazhatnám, hogy valamilyen területen valamilyen többlettudást is adjunk. Tulajdonképpen ebből kiindulva a koncentrált célja: a plusz tudás. Nyelvigényes szakokon ez a többlet természetesen a nyelv. Kérdés, jó-e ha a nyelvet koncentrált formájában oktatjuk? A vélemények összegezésekor úgy tűnik, hogy sokkal többen tanulnak meg egy bizonyos szintnél jobban egy idegen nyelvet, mint a korábbi oktatási rendszerben. Lehetővé tettük nagyobb számú hallgatóknak, hogy nyelvet tanuljon, ugyanakkor az évközi, nevezükké, így, színtentartást jobban meg kellene szervezni, ellenőrizni, irányítani. Ha elfogadjuk azt, hogy a nyelvi

koncentrált hasznos, akkor ez egy egész rendszert von maga után. Mert nem küldhetünk mindenkit egyidőben nyelvből koncentrálni, tehát miből koncentrálnak a többiek? S ha több szinten tartó órára van szükség, azokat mely tárgyak rovására biztosítsuk?

Folyamatában kell néznünk a koncentráltat. A maguk tapasztalata érdekesebb lehet abból a szempontból, hogy szükség van-e egyáltalán a koncentrált? Lehetőség, hogy erről kell először kezdeni a vitát?

KÉSEDI FERENC:

Előttém kérdéses, hogy kell-e első-, másodéves a koncentrált. Például az elsőéveseknek pg-ből „A kis- és nagyvállalatok a tőkés világgazdaságban” címmel volt koncentráltjuk. Szerintem még hiányzik a kelléktárunk ahhoz, hogy a megadott irodalmat feldolgozzák. Szeptemberben a számítástechnika koncentrált lajzát, lezsereséget hozott. Gondolom ebben jövőre lesz változás. Nem mintha felső éven nem lenne bőven mód a lógásra. Részt vettem egy-két olyan koncentrálon, ahol nagyon kényelmesen lehetett eldegélni. Egyik alkalommal kétszázötven oldal kötelező irodalom volt a koncentrált anyag, a magam részéről ezt öt óra alatt olvastam el. Ilyen minimális követelmények mellett mi szükség van a koncentráltokra?

PEISCH SÁNDOR:

Negyedik év második felében nincs koncentrált. Pedig a szakszeminárium anyagából igen hasznos lenne, emelnie a szakdolgozatok színvonalát. Elképzelhető lenne, hogy esetleg TDK-témákból tartanának koncentráltat. Elképzelem szerint év elején jó a nyelvi koncentrált, de matematikából, illetve más tárgyakból — ahol szükség van az alapokra — inkább félév végén kellene koncentrálni.

SZABÓ MÁRTA:

A négy év során egyre csökkent a koncentrált hatékonysága. Első két évben a nyelvi koncentrálnak semmi értelme nem volt, csak pihe-nésre voltak jók. Harmad év után a gyakorlati tapasztalatok szerzésére kellett volna használnunk és valamiképpen összekapcsolni a szakszemináriummal. Hiszen a feldolgozott esettanulmányoknak csak akkor van értelme, ha egy vállalatot már valamennyire megismertünk.

VÁGI FERENC:

Be kell határolnunk a koncentrált tartalmát. Meggyőződésem, hogy az egy hónap kitölthető tartalommal, csak a tanszékek nem készültek fel rá. Nagy választási lehetőséget adnek a hallgatóknak, ehhez azonban a kínálat, a nagy választék az oktatási háttérben is meg kellene legyen. Másrészt szükséges a hallgató megfelelő tudatossága is, amellyel választását képzésébe, szakmai elképzelésébe beépíti.

LANTOS VERA:

En egyetértek Szabó Kálmán elvtársal abban, hogy az egyetem nem tolmácsokat, hanem közgazdászokat képez. Így azonban sem tolmácsok, sem közgazdászok nem leszünk.

KÓVÁRI GYÖRGY:

A nyelvigényes szakokon az intenzív nyelvvoktatást tettük tönkre a koncentrálttal. Most egyhónapos koncentráltat kapnak, a szorgalmi időszakban csökkentek a nyelvtanulók, s a következő koncentrált jó része intenzív ismétléssel telik el. A nem nyelvigényes szakokon a koncentrált utáni heti két óra nyelvből, s az a veszély, hogy a következő félévben talán nem is tud újra koncentrálni, erősen megkérdőjelezi nyelvtanításunkat. Ha első, második évben nyelvből koncentrálnának valamennyien, nagy részük eljuthatna a nyelvvizsgáig, s felsőbb években a koncentrált már egyértelműen a szakágazati képzést szolgálhatná.

PEISCH SÁNDOR:

Három nyelvi koncentráltunk volt, de csak a harmadik érte el célját. Kétnaponként új anyagot vettünk, így a korábban tanultak le tudtak ülepíteni. Azelőtt a kapott szókincs, körülbelül ötven szóvaléka elveszett. Az évközi nyelvtanulást legalább egy havi beszámoltatással kellene kiegészíteni, hogy egy nyelvet meg is tanuljunk. Idén például a Külügyminisztérium az eddiginél több hallgatót, tizenhárom főt vett fel, de ezeknek a nyári gyakorlatot itt az egyetemen egyhónapi nyelvi koncentrálttal kell eltölteniük. Általános vélemény ugyanis, hogy a most végzősök kevesebbet tudnak, mint a korábban végzettek.

Koncentrálnak, de minek?

KÓVÁRI GYÖRGY:

Legkönnyebben kizárásos alapon lehetne meghatározni a koncentrált célját, oly módon, hogy elmondjuk mi nem célja a koncentrálnak. Nem célja, hogy egy fél éves szeminárium vagy előadásanyagot összesűrítsen; hogy elmaradt dolgokat pótoljon, s nem célja az sem, hogy egy hónapot a félévből elvegyünk pihenésre, lógásra. A koncentrált tehát egy intenzív, begyakorló, kiscsoportos foglalkozás kialakításának formája. Meg kellene vizsgálni, mely tanszéken van erre lehetőség. Ott, ahol kimagasló egyéni kutatások, esettanulmányok oktatását még nem tudják megoldani, nem szabadna a tanszék koncentrált tartására kötelezni. Hogy ezt a tanszék megvalósíthassa, ahhoz azonban megfelelő alapismeretekkel kell rendelkezniük a hallgatóknak.

LANTOS VERA:

Nem kell abszolutizálni véleményem szerint az alapozást. Adott főcímen belül, már akár elsős korától kezdve bárki választhat témát, s azt a koncentrált idején fel is dolgozhatja. A koncentrált végére mindenki írhatna valamilyen dolgozatot, s ezzel az önálló munkára késztetés mellett az egységes szemlélet elvét is biztosíthatnánk.

KÉKESI KATALIN:

A koncentrált oktatást elemezve két kérdéskört már első lépésben szét kellene választani. Az egyik tartalmi, a másik módszertani. A koncepciózus szak, illetve szakágazati képzés megszervezése érdekében a négy-öt év alatt oktatott tananyagok, s ezen belül

a koncentrált egymásra építését kellene megvalósítani. Hogy a koncentrált ismeretpótló vagy bővítő funkciót tölt-e be, ez már másodrendű probléma. Módszertanilag a koncentrált véleményem szerint minőségileg egészen más oktatási feladatot jelent, mint a korábbi rendszer metodikája. Tananyagában és a foglalkozások megszervezésében olyan új formákat kellene kialakítani, amelyben pedagógusok és szakemberek elképzelései együttesen érvényesülnek. A tantárgyakon, illetve a szakágazaton belül válasszák le a koncentrált tananyagát, s a szak- és szakágazati képzés elsőrendű célját figyelembe véve alakítsák ki az oktatásra kerülő anyagot.

VAJDA LÁSZLÓ:

Gyakran elhangzott, hogy a közgazdaságtudomány jóval gazdagabb annál, mint ami négy éves oktatásunkba belefér. Tehát olyan csoportosított ismereteket adjon a koncentrált, ami szervesen épül a tananyagra, de mégsem annak része. Felesleges arra hivatkozni, hogy miből van meg a kellő alapozás, miből nincs. Amit holnap tanulunk azt ma még semmiképpen sem tudhatjuk.

VÁGI FERENC:

Szerintem tisztázandó, hogy a mai rendszerben van-e elmentmondás? A rendszer problémáiról van-e szó, vagy ezek csupán gyermekbetegségek?

VAJDA LÁSZLÓ:

Az én eddigi tapasztalatom azt mutatja, hogy elsősorban szakok legyenek, s a szakok szerint szakágazatok — vagyis a jelenlegi elképzelés jó. Azon-

ban rendkívül fontos, hogy valóban legyen egy olyan szakágazat-felelős, például egy külker. terv. elemzős, aki legalább a harmad-negyedév tantárgyaiban próbál rendet teremteni. A következő lépés az lenne, hogy más szakok szakágazati felelőseivel összeüljenek és megtárgyalják: az én szakágazatom már tanulta, vagy még nem tanulta ezt az anya-

got. Így egy-két év alatt egy standard oktatási rendszerhez juthatnánk el. Ez nem vágyálom, mert ha egy negyedéves hallgatótól joggal elvárjuk, hogy a négy évben tanultakról a komplex állami vizsgán átfogó képet adjon, akkor egy pár éves tanszéki gyakorlattal rendelkező oktatótól még inkább elvárhatjuk ugyanezt.

FÜZESI IMRE:

Elvileg jó a koncentrált, de sem a szakosodást, sem a szakágazatosodást nem segíti elő. Nem érzem koncepciót bennük. Ehhez ugyanis az kellene, hogy az oktatók részéről túlkínálat legyen a témákból. A téma viszont egyelőre csak cím. Én például jelentkeztem a Gazdaságossági számítások című koncentrált, amelyről menet közben derült ki, hogy népgazdasági szintű számításokról van szó, bár én iparszakos lévén iparvállalatit vártam. Hasznos volt így is, de sok meglepetés éri az embert, ha csak a címetek ismeri. Így nem lehet csodálkozni azon, hogy néha teljesen spontán a koncentrált választása.

VAJDA LÁSZLÓ:

Ha minden kar, minden szakágazatának lenne egy felelőse, akkor következetesen lehetne érvényesíteni egyfajta elképzelést. Jelenleg nem érvényesül tisztán sem az a koncepció, hogy egyik koncentrált épül a másikra, sem az, hogy ki-ki érdeklődése szerint bővebb ismereteket szerez valamilyen területen. Külkereseknél például „gazdasági kényszer” van arra, hogy nyelvi koncentráltot jelentkezzenek, mert ezek egymásra épülnek. Így tehát máris korlátozott a választás szabadsága. Ezt fel kellene oldani oly módon, hogy például alternatív koncentráltakat szervezzenek esettanulmányok feldolgozására.

HATALA ÉVA:

En egyáltalán nem érzem a választás szabadságát. Nekünk belkereseknek például harmad év elején pg-ből vagy számítástechnikából lehetett koncentrálni. Mivel pg-ből már szigorlatoztunk, marad a számítástechnika, amiből vagy számítástechnikát választok, vagy számítástechnikát. Később találkoztam olyan koncentrálttal, amelynek a címe mást ígért, mint amit vártunk. Szervezésből például főként

A kiindulópont:

a nyelvi koncentrált

SOLYMÁR KÁROLY:

Százkilencven óra a koncentrált juttató „foglalkoztatási norma”, most a februári koncentrált előtt megbeszéltük a tanszékkel, hogy száz-százötz órának megfelelő munkát adjanak a hallgatóknak. A fennmaradó időt az otthoni feladatokra, a számonkérésre szántuk. Jó lenne tudni, hogy változott-e a helyzet.

FORGÁCS CSABA:

Angol koncentrálon vettem részt. Heti huszonegy köztöltés óránk volt. Ez a hónap tehát intenzív, erős leterhelést jelentett. Az anyag azonban nem tudott leülepedni, az alsó rétegek elvesztek. Általános véleményem, hogy a koncentrált és az azt követő időszak hullámválása gyengébb színvonalú tudást ad. Mindenki a nyelvi koncentrálttól várta a legtöbbet, mégis ennek rosszabb lett a hatásfoka. Nem a koncentrálnak köszönhető, hogy többen tanulnak nyelvet, egy bizonyos szinten, hanem a nyelvigényes szakágazatok növekedésének. Felmerül tehát a kérdés, hogy a koncentráció általában a heti hat-nyolc, tíz órai elfoglaltsággal felér-e azzal, amit korábban az egy hónap jelentett? Nem. Az egyes témák nem épülnek egymásra. A koncentráció jól előkészíthetné a szakszeminárium munkát. Egy tárgyból sűrített anyagot oktatnánk, de mellette fusson egy-két másik tárgy is, s így növelhetnénk a hatékonyságot.

SZIGETI ENDRE:

A feladatok még nem határolódtak le. A szakágazati rendszerről komoly tapasztalatok még nincsenek. A régebbi szakvezető tanúk helyébe a szakágazati felelősi rendszert kellene helyezni. Ha egy működő rendszer lesz, akkor már könnyebb helyzetben leszünk.

Zárszó helyett szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik nemcsak személyes problémáikat, hanem csoportjuk, szakuk, sőt esetenként egész évfolyamuk véleményét tolmácsolták kerekasztal-beszélgetésünkön. A reform többé-kevésbé kialakult oktatási, ta-

★

nulmányi rendszerén belül csaknem valamennyi hozzászólás közvetve vagy közvetlenül kifejtette, hogy az adott formák és keretek nem szolgáltathatják elégséges alapot a szakmai művelés „kikényszerítésére”.

Kékési Katalin

Feladó: a KISZ Központi Bizottsága

Ez a levél is úgy kezdődött, mint annyi más hivatalos levél, amelyet kap az ember. Mégis sokkal nagyobb örömet szerzett, mint a borítékról gondoltam. A feladó: a KISZ Központi Bizottsága. A levél tartalma: válasz a kongresszusi szekcióülésen elhangzott hozzászólásomra. Részletes, okos, konkrét válasz: tartalmazza, melyik felvetést hívta továbbították, melyik feladattervbe sorolták be — vagyis minden egyes javaslatomról, elhangzott véleményemről megtudhattam, mi lett a sorsa, hogyan használják fel a kongresszus után megindult nagyszabású feldolgozási munkában.

Mint megtudtam, az új központi bizottság egyik tagjának javaslatára döntött úgy a KB plénuma, hogy ezeket a leveleket kiküldik a kongresszus plenáris- és szekcióülésén felszólalt, közel 150 küldött mindegyikének. Nem lehetett csekély munka mindezt elvégezni. De megtették, és részét képezi ez annak a pozitív változásnak, amely a szervezet belső demokratizmusának fejlődési sebességében megfigyelhető. A kongresszust követően kidolgozott intézkedési terv, feladatterv részletesen és konkrétan reagál mindenre, ami a kongresszus — és tegyük hozzá: az alsóbb szintű küldötttervezetek — során elhangzott. Igaz, lehetett volna ezt a feladattervet még szélesebb körben ismertetni, a KISZ-tagsággal, de mindenesetre az Ifjúsági Fórum című folyóirat ezt tartalmazza legújabb számának a KISZ-bizottság elé kitért néhány példányra örvendetes gyorsasággal elfogyott. Jó lenne, ha terjesztenék is, akik elvitték!

Sokszor bíráljuk a KISZ, beleértve ebbe a felsőbb szervek munkáját. Úgy igazságos, hogy a dicséretes, okos kezdeményezéseket, a fejlődést is említsük. Jól esett a kapott levél, és megnyugtató: úgy tűnik, a KISZ Központi Bizottsága komolyan és lelkiismeretesen teljesíti a kongresszus által rá rótt kötelezettségeket.

Domány András

Vizsgaidőszakról nyilatkoznak az „öregek“

Most pedig mondj egy szobaszámot. Köszönöm. Kezdek tehát a harmad- és negyedévesek lakta Kinizsi Kollégium 308-as szobájában. A kezembem egy nagy papír, rajta a felirat: VIZSGAIDŐSZAK.

308-AS SZOBA

Most hét vizsgánk lesz. Fél-évkor három volt. „Kitűnő” szervezés. Csak egyszer túllegyek rajta! Valószínűleg azért csinálták így, nehogy fájd legyen a búcsúzás nekünk, negyedéveseknek. Mi változást hoz ez a hónap? Nem kell hétkor kelni. Dupla adag cigareta — dupla pénz! De most végre tanulunk! Vizsgaidőszakban mindig sokat vagyunk együtt. Így ismertük meg egymást tulajdonképpen. Holnap is vizsgázunk, de már nem izgulok. Egészen másképp tanulok, mint négy évvel ezelőtt. Emlékszem, akkor mindkettőnkét kirúgták az első vizsgáján. A barátom végig-sírta a 2-es villamost, aztán estig aludt. Én akkor elvesztettem az önbizalmamat. Két évig kerestem a pg-szigorlatig.

511-ES SZOBA

Megint elment egy félév, és nem so'ka lettem okosabb, s ez nemcsak az én hibám. Elég szerencsétlen az anyag összeválogatása. Kevés a szakon a gazdasáspolitikai tárgy. Ami van, az is nagyon link. Most végre tanulni kell. A tudás hiánya fölkelte a vágyat a tanulásra. Másért is megnyugvás lesz a vizsgaidőszak: az utolsó három hét mindig egy bolondokháza.

713-AS SZOBA

Nekünk, negyedéveseknek már nem egy borzalmas dolog az egész. Három nagy vizsga, a többi kicsi. Az osztályzatok már nemigen számítanak. Ösztöndíjat már nem kapunk. A fizetést meg nem erre adják. Persze, van aki presztizskérdést csinál belőle: végig négyes voltam, most legyek kettes? Igen, mert a tanárok nem sokat adnak rá, hogy mi már végzősök vagyunk. Mikor kezdtem az egyetemem, levelező voltam. Nem volt könnyű, de végül is bejött. Nincs már „drámázás” jaj istenem! stb. Be tudom lőni, hogy most körülbelül hármás és négyes között lesz az a jegy. Nem művészet.

507-ES SZOBA

Vizsgaidőszak?! Mindenki jól tudja, hogy mi az. Azt hiszem, semmi különösebb életvitel-változást nem jelent. Sokkal kényelmesebb ugyan, mert nem kell órára járni, de a vizsga napja egy kicsit nyugtalanító. Ez azonban nem számít. Itt van nyolcszáz oldal és itt van öt nap. Ebből kell kihozni az optimális négyest valahogy. Kész.

Néhány éve jobb volt azért. Akkor értelmesebb tárgyakat tanulunk. Most már tudjuk, mi várható egy-egy vizsgánál. Mondhatni, konkrét vizsgára-vizsgáztatóra készülünk. És most megmondom a kért szobaszámot. Mondjuk...

704-ES SZOBA

Ilyenkor nagyon sok dolgom van. Nekünk, vietnamiaknak nehéz gyorsan átvenni egy egész könyvet. Pedig az kell. Most kaptuk meg a matek, mat-stat, számítástechnika könyveket. Év közben nem is volt. És holnapután két dolgozatot írunk. Még nincs időm emiatt a vizsgákra gondolni. Úgy tudom, a műszakosok több zárthelyit írnak az év folyamán. Ezért év végén nekik könnyebb. Nálunk pont fordítva van. Egyszerre kell az egész anyagból beszámolni.

Tréfásan azt szoktuk mondani: „Sötét korszakba kerülünk”. Ilyenkor csak tanulunk, tanulunk. Elsőben idegen volt az egész. Nagy volt a félelem. Bukás, ismétlés, uv. — elvezetett idő, munka fáradtság...

Most csak egyet akarunk. Nyugodtan, rendszeresen tanulni. Már nem félünk.

603-AS SZOBA

Tanulunk, tanulunk, de már nem úgy, mint akár egy fél-évvvel ezelőtt: hajnalig! Az életmód rendszeressé válik. Kilencetől éjjel egyig tart a nappal. Ilyenkor jobban a koloszhoz vagyunk kötvé. Könyvtárba sem járunk. Ha kell valami, kihozzuk. Kényelem, kiegyensúlyozottság. Nem úgy, mint elsőben. Azt se tudtuk, mit vállalunk. Jaj, csak ki ne bukjak! Most? Valahogy meglesz. Bukásról, kettésről, persze szó sincs. A szakmai gyakorlat, a diplomamunka, a komplex államvizsga a közeljövő igazi feladatai számunkra.

408-AS SZOBA

Riport a vizsgaidőszakról? Névvél, vagy név nélkül? Ezek az utolsó vizsgánk, és ez általi rossz érzés. Az igaz, hogy különösen nem sokat törődünk

509-es SZOBA

Ülök az asztalomnál. Elöttem egy csomó teleírt papír. Hát így készülnek az „öregek” a vizsgákra? Az asztal sarkán négy könyv. A legfőbb könyvtáza 114. oldalán. Holnapután vizsgázom.

Bakonyi Péter

ELŐVIZSGA?

Pár nap és nyakunkon a vizsgaidőszak. Javában folyik a hajrá gyak. jegyekért, aláírásokért, beszámolókra készülünk és elővizsgázunk. Már ahol lehet! — jegyezhetné meg valaki.

Az elővizsgázás ugyanis nem bevett szokás nálunk. Akinek azonban különböző félegális és illegális úton sikerül mégis már a vizsgaidőszak előtt túljutni egy-egy akadályon, azok valamivel nyugodtabban indulnak neki a vizsgaidőszaknak. Általában! Mert ami jelenleg a harmad-évfolyam néhány szakán és szakágazatán történik, az mindennek nevezhető, csak megnyugtatónak nem.

Múlt héten, 4-én írt majdnem az egész évfolyam Nép-gazdaság-tervezésből aláírásért (250 oldal). 9-én a marketingesek piacutatásból — az iparosok kivételével kollokviumi jegyért — 300 oldal. Azután 10-én pénzügyekből szintén aláírásért 400 oldalnyi anyag. A marketingesek közül sokan most vizsgáznak nyelvből, ami szóbeli és írásbeli részből áll. A nemzetközieseknek diplomáciatörténet van előrehozva és még sorolhatnám. Természetesen ezek az elővizsgák nem mindenkiére vonatkoznak, de például az agrárosok háromban vannak érdekelve — akik nyelvből is vizsgáznak azok négyből.

Emellett természetesen rendszeresen járunk szemináriumokra, írjuk az esetleges „utolsó dolgozatokat”, beszámolunk a gyakjegyért, és a „sima” alá-

Ballagás a Kinizsiben

Május 6-án, szombaton este énekstól volt hangos a Kinizsi klub, 8 órától reggel hatig tartott a kollégista negyedévesek hagyományos ballagása. Fehér asztalok; bor; sör; ifj. Magyar Imre és népi zenekara alakították a hangulatot.

Éjjel után a Gaudeamus igitur-t énekelve libasorban vonultak végig öregjeink a kollégium mind a tizenegy emeletén.

Azután nótá; tánc és nagyon jó hangulat, ki meddig bírta.

már az egészszel. Ahogy esik, úgy puffan. Negyedikben már nincs lelkiismeret-furdalás... Mi változik most? Többet járunk moziba — kell a kikapcsolódás. Négy év előtti magunkhoz mérten a legszembetűnőbb változás az, hogy a szorgalom elszállt, már nem tanulunk annyit. Bár én ugyanolyan ideges vagyok, mint eddig. Ez a nyolcadik félév vége. Nem nagy esemény. Mi már olyan öregek vagyunk! Most már majdnem csak stenciből tanulunk. Legyen vége már!

612-ES SZOBA

Ezt a három könyvet szeretném szerdára elolvasni. Ezer oldal. Már a száztizenegyediknél járok. Április 30-án kezdtem el, de csak eddig jutottam. Valahogy elment az idő. Pánik az nincs. Legfőbb 25 forint. Elővizsgázni? Mulatságos: még nincs is itt a vizsgaidőszak, és máris lesz egy uv. De ezzel együtt nincs komoly baj. Hogy mi változik a környezetünkben. Mindig csak itthon kell ülni, és járni kell a szomszédba a kávéfőzőért. És most mondom egy szobaszámot...

509-es SZOBA

Ülök az asztalomnál. Elöttem egy csomó teleírt papír. Hát így készülnek az „öregek” a vizsgákra? Az asztal sarkán négy könyv. A legfőbb könyvtáza 114. oldalán. Holnapután vizsgázom.

Bakonyi Péter

Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunta

Küldöttségünk He'sinkiben

Vagyis: a Helsinki Közgazdasági Iskola, Finnország legnagyobb és legjelentősebb ilyen jellegű intézménye, 60 évvel ezelőtt alakult meg. Célja: közgazdasági szakemberek képzése és tudományos kutatások előmozdítása.

Bár az államnak is van némi beleszólása az iskola irányításába, különböző nagy bankok és cégek tartják fenn, magániskola. Ez meghatározza a tananyagot és a tanítás módszereit is. A diákok érettségi vizsga és legalább 3 hónap gyakorlat után jelentkezhetnek ide. Pontszámok ennek és a középiskola véleménye alapján alakulnak ki. Általában háromszorosa a túljelentkezés.

Megkíséreljük röviden bemutatni az iskola képzési rendszerét, bár ez eléggé bonyolult és sokrétű.

Az iskolának két képzési iránya van: a közgazdászok és az üzleti életben jól eligazodó titkárok képzése.

Az alapfokot mindkét esetben minimum 3 év alatt lehet megszerezni. Ezután a diák dönt: tovább tanul-e, s további tudományos fokozatot szerez, vagy dolgozni meg, illetve munka mellett folytatja tanulmányait. A legmagasabb fokozat a doktori cím. Ezt megelőzően azonban meg kell szerezni a „Tudományok mestere” és a „Licenciátus” fokozat. A követelmény ezek eléréséhez: az alapfokon tanult tárgyakban mind jobban elmélyedni, s ezt tudományos dolgozatban bizonyítani. Ha mindezt sikerrel teljesítette a jelölt, megírhatja a doktori disszertációt.

Minket talán részletesebben az alapfok megszerzése érdekel. A tárgyakat különböző szinten lehet tanulni, s ezzel különböző pontszámokat lehet elérni.

Van „cum laude” szintnek megfelelő, rövid kurzus és bevezető kurzus. Az egyes szinteken más-más követelményrendszer a tananyag. Meghatározott kööttségek között a diákok maguk választ-

Még tél volt, amikor kint jártunk... (a KÖZGAZDÁSZ azonban krónikus helyhiánnyal küzd!)

ják meg, hogy mely tárgyakból szereznek csak alapismerteket, és melyekből mélyebeket.

A tantárgyakat tehát kétféleképp lehet kombinálni: vagy kisszámú (legalább 6) kötelező tárgyra koncentrálni, vagy több (legalább 8) tárgyat tanul, de alacsonyabb szinten. Egy év elfogadásához 21 pontot kell összegyűjteni. A fő tárgyakból, természetesen mindenkinek legalább az alapfokot kell megszereznie, a többiből mindenki specializálódásának megfelelően választ.

Az alaptárgyak körébe tartoznak: az üzleti adminisztráció, könyvelés, marketing, management, elméleti történet, jog, gazdaságföldrajz, matemati-

ka, technológia, statisztika. A következő tárgyakból szabadon választhatnak: filozófia, szociológia, gazdaságtörténet, politikai tudományok és különböző nyelvek. Vannak még kiegészítő tárgyak is: gép- és gyorsírás, hivatali technika.

Külön vizsgaidőszakok nincsenek, bármikor év közben is letehetnek vizsgákat. Ez a fajta képzési rendszer tehát a diákok önállóságát és lelkiismeretességét feltételezi, hiszen maga dönti el, hogy hány év alatt szerzi meg az alapfokot. Akár 15 évig is eltanulthat. (Ha van pénze — szerk.)

Mozgalmi életük hasonlóan sajátos és érdekes, de erről később.

Csányi Klára
Veres Pál
Nagy Magdolna

A SZAKKOLLÉGIUMRÓL A TDK ÜRÜGYÉN

Már a roham közben is elgondolkoznak az ostromlók és felteszik maguknak a kérdést: jó helyen támadtak-e és jól? Ezek azok a kérdések, amik a szakkollégistákat is izgatják. Lassan kirajzolódik a ténylek, lassan elérjük a legmagasabb létszámunkat (a mostani 73). Ezzel pedig tartósabb formák látszanak kialakulni, tipizálódnak problémáink.

Miként nézünk ki ebben az időben? Valamikor úgy kezdünk, hogy mindenki együtt volt, mindenki mindenbe beleszólt, hiszen egy 20 fős létszámmal a csoportérdek értéketben azonosul a közérdekkel, ha úgy alakul a szűkés. Ez az öskommunisztikus állapot magához hasonló követelményeket és formákat hozott létre. Egy professzor — egy diák! Egy évnek kellett elteltie, mire kiszűlt, még sokat kell tanulunk ahhoz, hogy ezt a formát kihasználhassuk. Közben pedig a jók mellé gyűltek a keserűbb tapasztalatok is. Mindez két évig tartott. A gyors növekedés, saját tapasztalatlanágunk és minden magunkkal hozott nyavalya igen megnehezítette a dolgunkat. A fejlődés sokszor átsapott a fejünk felett, s csak később láttuk, mit kellene tenni. Átmenetinek sikerült, de módszerre tervezett szabályokat csináltunk. Valahogy így voltunk és vagyunk egy kicsit ma is. Úgy, ahogy az UGM-ért lelkesedő vállalatigazgató, akinek tetszik a dolog, de akit túl sokszor igazgatnak,

és akinek mindannyiszor a kialakult rendszernek megfelelően kell cselekedni. Nem könnyű dolog!

Ma végre szilárdulnak a formáink. A szakkollégisták 3—4 fős, kis kutatócsoportokban olvasnak egy tanár irányításával. Vannak, akik egyedül, vannak, akik többen. 3—4, vagy több ilyen kutatócsoport kiscsoportot alkot (10—12 fő), ahol nemcsak szakmai tájékozottságukat bővíthetik, de (és főleg) itt élik témájukon kívüli életüket. Ha pedig mindenkit érdeklő döntés van, azt közösen szervezzük. Ezek a kiscsoportok nemcsak meghívott előadókat hallgatnak, (Erlich Éva, Berend T. Iván, Hegedűs András, Szelényi Iván), de a gyerekek maguk is előadják, amit tudnak. Így került sor zenei sorozatra, filozófiai kurzusra, szociológiaiakra, Trocki munkásságáról szóló előadásra, így kerül terfőkre a jövőben még a szellemi élet más része is: az irodalom, a történelem. Ebben a körben állandóan értékeljük egymás tevékenységét is.

E kiscsoportok időnként egybe kerekednek, hogy közös dolgaikat intézzék (nem is kevés). Nekik nincs formális vezetőjük, a dolgokat teljesen úgy intézik, ahogy akarják, saját féléves tervek alapján. A koloszt a DB irányítja, tagjait közösen választjuk.

Egy vezérlő szempont van csupán: dolgozni, olvasni, gondolkodni minél többet!

Ezen a ponton igyekszünk minél erőteljesebben bekapcsolódni az egyetem életébe. Nemcsak a stúdiumosok révén, de korrepetálunk is, előadásaink szabadok, stb., stb. Vagyis ott igyekszünk illeszkedni az egyetemhez, ahol a leghasznosabban tudunk. Ez azonban hosszú és nehéz folyamat. Nemcsak a formákon múlik, de azon is: mennyire fogadnak el minket.

Másodévtől veszünk fel gyerekeket. A kollégisták bentlagnak, a pestiek pedig bejárnak. Az első szakkoleszos évben a témát keresik (persze rengeteg olvasással!), a másodiktól pedig haladnak benne, éventé egy TDK-dolgozattal rögzítve az addig elvégzettet.

A szakkolesz átlag most kb. eljutott a kívánatos magasságra, nagy fejlődés már ott nemigen várható.

U1.: II. évf. átlag: 3,7, III. évf. átlag: 4,09, IV. évf. átlag: 4,37. Szakkolesz átlag: 4,07.

Ami a számokat illeti, nincs is bajunk. Múlt évben 20 dolgozat közül 8 lett díjazott a helyi TDK-n, most 30 dolgozat közül 18. Mégpedig: 4. első díj, 5. második díj, 9. harmadik díj. Az országos TDK-n szakkoleszosaink közül díjat nyertek: Iglai Mariann, Sági Gábor, Tarján Dániel.

Ahogy mondtam, nem a számmal van bajunk. Nehéz visztot fegyelemmel olvasni, hosszabb ideig (értelmes) áldozatot vállalni. Vannak közöttünk, akiknek nehezebben

megy, persze olyanok is, akik segítenek nekik.

Koleszgyűléseinken állandó a vérre menő bírálat. Ez azonban nemcsak az elégedetlenséget mutatja, hanem a növekvő erőt, hogy másként lesz. Megfigyelhető, hogy aktivizálódnak a „kórus”, hogy halványul el (relatív) a vezérdaikok hangja. Ez jó és fejlődés. Rengeteg bajunk és nehézségünk van. Aki közénk áll, látni fogja. Mégis, ahogy az élő szervezet állapotát, úgy a miénket sem a betegség csak, de a gyógyulást, felépülést, megújulást hozó erővel jellemezzük.

Mások lettünk, mint ahogy kezdtük? Bizony mások, és nemcsak rosszabbak, ahogy keserű pillanatainkban látjuk, de jobbak, többek is, ahogy még bizóbb perceinkben gondoljuk. Most még erősödni kell nagyon sokat.

Ehhez az erősödéshöz azonban idő kell, tartalmasan sok idő. Az egyetem, a kollégiumi élet a maguk sokszor könnyen átugorható követelményeikkel az egyszerű megoldást jelentik a Szakkolesz ellenében. Amíg pedig saját tagjainkban is triviális gondolatú lesz a tanulni-kutatni akarás, sok emberünk fog még kétségek között hanyódni. De mindenki, aki ilyesmibe belekezdett, tudja: ehhez nemcsak erő, de sok lélek is kell.

Elsősök: Érdeklődjétek rólunk, gyertek a SZAKKOLLÉGIUMBA!

Tömpe István

ELINDÍTOTTAK EGY IGAZI KÖZGAZDÁSZ GONDOLATSORT

ELŐSZÖR ÉREZTEM, sok évfolyamtársammal együtt, hogy lesz még belőlem közgazdász. Hozzá tudok szólni egy bonyolult gazdasági kérdéshez, tudok javaslatot tenni, nemcsak véleményezési, de döntési színvonalon is, rendelkezem már közgazdasági látásmóddal és az eddig tanultakat valóban használhatom.

Ritka dolog az egyetemen a házi feladat, a hallgatók vonakodnak a „szabad idő aktív felhasználására” céljából feladott invertálásokról, regressziószámításokról, sablonos elemzésektől. A marketingesek sem örültek az első pillanatban annak a vasikos paksamétának, amelyet a egyetemi Piackutató Csoport osztott ki és amely az „Esettanulmány” címet viselte, s pár nap alatt meg kellett oldaniuk.

A magyar mosószerpiacon szereplő négy vállalat valamelyikének kellett tanácsot adni: vezessen-e be új mosószeret és ha igen, akkor milyen típust. Egyáltalán, mit is eslekedjen a mostani szituációban, hogy a fogyasztók és a saját érdekeit egyaránt szolgálja vele. Az első látásra mechanikusnak tűnő döntési problémáról a felvázolt piaci helyzet rövid átböngészése után minden vállalati csoport (5-5 fő) kiderítette, hogy valójában a kérdésnek számtalan megközelítése van, hogy munkájuk felelősséggel jár, mert követhetnének egyaránt érzi majd a vállalat és a vásárló is. Azért volt jellemző ez a reakció, mert az esettanulmány a **tényleges piaci helyzet megítélését kívánta**. Olyan dolgot, amiről mindenkinek vannak már tapasztalatai, van véleménye. A kapott és szerzett információk elindítottak egy igazi közgazdász gondolat-sort. Az egész feladat épített a korábbi ismereteinkre és nyíltan apellált formálódó közgazdász érzelmeinkre. Az első néhány egynyi megállapítás minden csoportban maga után vont a további, most már elmélyültebb elemzőmunkát, döntéshozást és számtalan ötlet születését. **Olyan dolgokat, amit a feladatot adók, de maguk a megoldók sem éreztek kötelezőnek.** Ezért volt érdekes tanulmány. Gondolatait senki sem akarta egy szokásos házi feladatot merev keretbe közzé préselni. A dolgozatok hangneme, javasolt újításokban,

egész hozzáállásukban különbözőek voltak. Egy dologban egyeztet csak meg majdnem valamennyi: látszott rajtuk, a „vállalatok” magukénak érezték a piacot, ezen keresztül az egész döntési problémát, javaslatok jó része tovább lépett, mint a tényleges vállalatok termelési és piacpolitikája.

A vállalatok már a dolgot készítése idején rivalizáltak egymással. Ha valakik kész doboztervet adtak le, akkor mások plakátot terveztek. Volt cég, aki tudatosan vállalta egy konkrét fogyasztói réteg ellátását. Volt, aki ragyogóan tudta prognosztizálni a jövőbeni fogyasztás várható alakulását. Az új terméket bevezetők felkuttatták a kereslet legérzékenyebb pontjait. A teljes reklámkampányjavaslatról a jelenlegi termékstruktúra változtatásáig minden téren születtek új, a gyakorlatban is használható ötletek.

A HELYES DÖNTÉS: — a tanszék álláspontja szerint — a mosószerpiacon nem szabad új terméket bevezetni! Ilyen megoldást a 22 vállalat közül egy adott be. Hogy miért, az tulajdonképpen az esettanulmányos oktatási forma legfőbb tanulsága: mindenki pozitív döntéssel akart előállni. Ezt sem volt könnyű, sem nehezebb megindokolni, mint a másikat, de érdekes volt. Többet lehetett vele dolgozni, megmutatni, hogy már mi mindent tudunk és mennyi mindent fel tudunk használni. A tanszék nem keseredett el attól, hogy a hallgatók más álláspontot képviseltek, sokkal inkább örültek annak, hogy tudnak döntést hozni. Kellően megindokolt döntést.

25 pontban határozták meg a maximumot, 20 pont körül lett az átlag, a legkevesebb pont 9 volt, a legjobb dolgozat a maximum fölött két pont díjazást is kapott. **A dolgozatok jobban sikerültek a vártnál.** Az értékelésnek olyan formáját választották, hogy csak az összképről adtak véleményt, az egyéni munka honorálását már vállalaton belül kellett elvégezni, szigorúan a végzett munka mennyisége és minősége arányában. Ez talán nem érvényesült még teljesen, de a későbbiekben ki fog alakulni. A

tanszék jövőre is ebben a formában fogja megoldani az évközi folyamatos munkát és számonkérését.

A hivatástudat kialakításának eddigi leghatékonyabb eszköze ez az esettanulmány. Megkövetelte és egyben lehetővé tette, hogy az eddigi hat félévi tanulás eredményességét önmagunk számára bizonyítsuk. Az, hogy csoportokban dolgoztunk méginkább

erősítette a fenti folyamatot, hiszen nem kellett mindenkinek mindent tudni. Összeütközthettünk a nézeteinket, közben minden kínos erőfeszítés nélkül oktattuk egymást. **A közgazdász a valóságban csoportmunkát végez, ez megvalósítható már az egyetemi tanulmányok alatt is — bizonyította a Piackutató Csoport.**

— zsembery —

KERESZTELŐ — ARANYÉREMMEL

Vezetékneve: CHORUS; keresztnéve: OECONOMICUS. Keresztszülei az egyetem énekkarának tagjai. Az ünnepség színhelye a Keszthelyi Helikon fesztivál, 1972. április 29—30—május 1. Az aranyérem pedig... de ne vágjunk a dolgok elébe!

145 éve gyűltek itt össze először a nemzeti kultúra legjelesebb művelői, harcosai, s a Helikon a kulturális haladásnak hamarosan fellegvára lett. A hagyomány folytatói ma az egyetemisták, akik két évenként vetélkednek egymással énekben, zenében.

Kórusunk 29-én, szombaton lépett fel, aznap utolsó számként este 11-kor, a mezőny két legjobb kórusa, a Pécsi Tanárképző Főiskola szombathelyi kihelyezett tagozatának leánykara és a Pécsi Tudományegyetem vegyeskara után. Feszülten vártuk a mieinket, és nem kellett csalódnunk. A késői fellépés ellenére frissen, és nagyon kulturáltan szerepeltek kórusunk. Lassus: Super flumina című számával kezdtek, majd Hindemith: Egy hatyú, Bárdos Lajos: Csillagvirág, és Juhász Frigyes: A másik Amerika című kórusműveit énekeltek.

Az eredményhirdetésig, a másfél napon át igazi diákfesztivál-hangulatban szórakozás, ismerkedés, kirándulás, tánc volt a „program”. Fűrődtünk Hévízen, a bátrabbak a Balatonban is, a legbátrabbak pedig napozás közben matematikára, vagy statisztikára könyveiket bújtták. Nagy élmény volt a fesztivál fátyol felvonulása, de a legnagyobb: az eredményhirdetés.

A zsüri énekkarunk teljesítményét aranyéremmel díjazta, és a fesztivál-díjon kívül országos minősítésként is aranyérmeket adott.

Remélem, olvasóink nem veszik rossz néven, ha a KÖZGAZDÁSZ olvasóinak nevében gratulálók sikerükhöz.

Halász Géza

Májusi képek

Foto: Bajusz Károly

Holt vidék...

...fogadta Gaál Istvánt, az azonos című film rendezőjét, aki elsőként futott be a Kinizsi kollégium klubjába május 3-án este 8-kor. (Filmjéről szeretnénk volna vitát rendezni.) Céljait döntéssel második Zsombolyai János operatőr. Erkezett még egy kedves kislány (mentségére: nem kollégista). Futott még: jómagam, a műsor rendezője. Fél óra után dadogva kértem elnézést. Nem volt nehéz belátnom, magamnak kerestem a bajt. Hiszen a III. évf. másnap írta a „rendkívül nehéz” népgazdálkodási dolgozatát. A filmről nem is beszélve. Nem látványos, s nem is Jancsó rendezte (akinek nevét a sznobok is ismerik). Egy „perifériális” társadalmi problémáról szól (urbanizáció!), igaz, művészi megjelenítésben. És ennek felfogásához már szegényes lenne a közgazdász programozott agya?

Ez az eset egy folyamat utolsó állomása (Karsai János pantomimművész: 20 néző, Gergely Mihály: Röpirat az öngyilkosságról: 10 néző) és kedves kollégista társaim immobil, antikoncepciós életvitelének pregnáns kicsúcsosodása. Ez a folyamat megfigyelhető mind az egyetemi klubban, mind a kollégiumi klubokban, ahol jó műsorok is mennek a kongó ürességű termekben. Ennek kapcsán szeretnék és tényleg túl néhány szót szólni a „nyitottság” kérdéséről:

Egyszerűen fogalmazva nyitottságon értem az új információkra való odafigyelést, befogadást hajlamos, aktív hozzáállást. Lehetetlen dolognak tartottam, amit oly sok vitában, beszélgetésben tapasztaltam, hogy egyetemisták szörnyen merev, dogmatikus szemléletmódját, felkészültségét, problémamegoldási képességét, szimpla, szürke életvitelét. Keptelen vagyok felfogni a lányok örökös tankönyvön költését és a fiúk elsősorban fociban és írásban való „kitalálásait”. Nem értem ezt a végzetes determinizmust, mely hasonlít a Bergman filmkörök belső képzet-képzés-neurotizmusához.

Legyen bennünk fantázia elszakadni a tankönyvgályapadtól, merjük elképzelni és megalapozni életvitelünket a hagyományostól eltérő módon is. Ne csak a sokak életét betlehemi csillagként vezérlő, mindent átfogó párválasztás és „pálya”-választás gondolata lebegjen szemünk előtt. Ne zárkózzunk be a csak szelektált gondolatokat átengedő kellemes, kétgyas szobánkba!

Tárjuk ki szobánkat, s ne adj isten fülünket és főleg agyunkat mások gondolatai előtt! Teljesítsük a nyitottság minimális kritériumát: Hallgassunk meg másokat, és próbáljuk megérteni!

Miskolczi Péter

Rod Steward and Faces

'71. év legsikeresebb együttese. Ron Lane, Lan Mc Lagan, Kenny Jones (hátfel), Rod Steward, Ron Wood.

1969: a beat világban az egyik legnagyobb sikert arató Small Faces-ből kiválik Steve Marriott! A megmaradt 3 taghoz csatlakozott az énekes Rod Steward, a hajdani footballjátékos, és képzetező és a gitáros Ron Wood. Faces, új együttes régi tagokkal, és a régi is nagyobb siker.

A rock zajosabb oldalán ma a legérdekesebb reménysegek, miképpen a lányabb zenét képviselő Joni Mitchell. (Eper és vér kezdő dalának a szerzője).

érintő előadásmód különös hipnotikus hatással van a hallgatóra. Magával ragad a lemez zenéjének lendülete, ámulatba ejt és gyönyörköd-tet. Ezt sugározza a lemez legnépszerűbb darabja az I am losing you. Sikerük titka: he-lyes művészi ösztönnel ismer-ték fel a rock előlépésének lehetőségeit, ezt bizonyítják fellépésükkel is, amely igazi show műsor. Az együttes Nod is as good... (Kínai Közmón-dás) c. albumának sikere visz-szaidezi a beat korszak nagy-szerű napjait. Stay with me c. szám kifejezi mindazt, amit e zene zenében elmondhat. Vég-telen dinamika halmozódik fel az instrumentális bevezetőben, és mintegy elfojtva — kirob-bantva e feszültséget üvölt be-le Rod Steward rekedt hang-ja.

—NOS—

Kézikönyv és ötletbázis

Nemzedékünk szenvedő, élvező és alkotó tanúja lehet a termelőerők legújabb forradalmának. A mezőgazdasági, kézműipari, ipari forradalom után a XX. század a tudományos-technikai forradalom kezdetét jelenti.

A gépesítést és motorizációt az automatizáció követi. Mód-szerek terén a kibernetika az új, s a termelés kézbe tartása és irányítása új vezetési formákat igényel. A tudomány olyan nem várt felfedezéseket tett, melyeknek történetileg nem volt a termelésben előd-jük. Megjelent a röntgen, az atom, a sugárzás... A közle-kedésben a repülő és a légpár-nás járművek jelentik az újat, de ha így haladunk, hovatovább elgurul alólunk a jó öreg kerék... A tudomány nemcsak közvetlenül bevonnul a terme-lésbe, hanem mindinkább dik-tálja azt. A jelen technikai forradalom teljes egészében a tudományok talaján megy vég-be. E nagy tudományos-technikai átalakulással párhuzamosan lényeges és mélyreha-tó változások következnek be a gazdasági élet területén világgazdasági méretekben. Nyu-gaton posztindusztriális társadalmról beszélnek, a szocia-lista országok a kommuniz-must akarják felépíteni. S ezek mellett ott a „harmadik világ”, mely éhezik, irástudatlan és faekével szánt. A technika és világgazdaság fejlődése a szupermonopolizáltság irányába mutat.

határterületek vizsgálata nélkül.

A társadalomtudományokban méginkább igaz ez. Felgyorsult, de „szétesett” kezűnkben az idő, hiányzik körülünk a szükséges komplex áttekintés, komplex szemlélet.

Simai Mihály: „A harmadik évezred felé” (Kossuth, 1971.) c. könyvében ilyen módon vizsgálja nagyszabású korunk fő gazdasági kérdéseit, s ezek társadalmi hatásait, jelentőségüket. Műfaját tekintve a könyv igen alapos közgazdasági-politikai tanulmány, melynek szerzője „világgazdaságban” gondolkodik. Nem bocsátkozik jóslásokba, tendenciákat vázol. Foglalkozik a XX. század főbb államrendjeivel, társadalmi rendszereivel. Részletesen elemzi a világ fejlődésének tendenciáit; s keresi az észlelhető szerkezeti változások okait. A harmadik világ fejlődéséről és a mezőgazdasági termelés átalakulásáról szintén képes kapunk e könyvből, összehasonlítva a kapitalista és szocialista országok fejlődését, perspektíváit, s kitér a konvergencia elméletek elemzésére.

A könyv igen bő adathalmaz, így szinte valamennyi közgazdasági ággal foglalkozók részben forrásként felhasználhatják. A csoportosítások, összevetések, ötletek pedig segíthetik egy-egy terület tanulmányaiban.

Valószínűnek tartom, hogy a pé-től a világgazdaságtanig néhány tanszék felveszi majd a kötelező vagy ajánlott irodalmak sorába. Így addig ajánlom elolvasni, hogy tényanyagon kívül olvasmány-élményt is jelentsen.

Koncz Gábor

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt
FELELOS SZERKESZTŐ:
Farkasinszky Tiborné
Szerkesztőség: Budapest, IX. Dimitrov tér 6.
Telefon: 186-850/138

Készül a Szikra Lapnyomdában

Irány az olimpia(?)

A margitszigeti Sportuszoda úszókollegiumában találkozott Hámori Jenővel. Éppen egy másnap esedékes statisztika dolgozathoz végzett a tudásán utolsó simításokat. Ebben persze idáig nincs semmi különös, hiszen sokan tanulnak statisztikát az egyetemen. Hámori Jenő azonban azon kívül, hogy egyetemünk második éves hallgatója, még élvonalbeli úszó, a Bp. Spartacus és a magyar úszóválogatott tagja.

Hogyan kerültél be az úszókollegiumba?

Gimnazista koromban a Pécsi Ércbányászban versenyeztem. Amikor felvettek a közgázra és nem sikerült kollegiumi elhelyezést nyernem, egy ideig alberletben laktam. Közben már a Spartacusban úsztam és így sikerült beköltözni az úszókollegiumba.

Miért jöttél fel a pesti egyetemre, hiszen Pécsen is van közgáz?

Igen, de olyan szak, amelyre én szerettem volna menni, olyan ott nincs. A külkerre gondolok. Itt sikerült is bejutnom erre a szakra, ezen belül jövőre a nemzetközi kapcsolatok szakágazaton szeretnék továbbtanulni...

Mikor úsztál először a válogatásban?

Tavaly Uppsalában volt az Úszó EK, itt a 4x100-as gyorsváltóban negyedik letünk. Előtte három héttel volt a magyar bajnokság, ahol elég jól szerepeltem és ettől kezdve már „számoltak” velem. Idén áprilisban Hannoverben rendezték meg az ún. „hat ország versenyét”. Itt a szovjet és nyugatnémet csapat mögött a gyorsváltóban harmadik helyet szereztünk.

Hány edzés van egy héten?

Általában heti 11 edzést tartunk. Mindennap van ket-

tő, szombaton egy, vasárnap pedig rendszerint verseny. Naponta átlagban 10 kilométert úszom, ez télen inkább valamivel több, nyáron pedig kevesebb.

A müncheni olimpián ott leszel? Milyenek erre az esélyeid?

Erre a kérdésre elég nehéz lenne válaszolni. Ezt bizonyítja az is, hogy az Úszószövetség vezetői még most sem tudták teljesen eldönteni, hogy kik induljanak az olimpián. Most lesz majd a Budapest bajnokság, amelynek keretében olimpiai válogatott tartanak. A versenyzők többségével szemben nagy hátrányt jelent számomra, hogy nekem még a vizsgákra is készülnöm kell. A legtöbb versenyzőnek ilyenkor nincs más dolga, mint az, hogy ússzon. Nekem sokkal előnyösebb lenne, hogyha csak augusztusban tartanák a válogatást, tehát néhány héttel az olimpia előtt. Nyáron ugyanis sokkal jobban tudnék felkészülni, ez nagyobb esélyem lenne az olimpiára való kijutásra.

Hogyan tudod az úszást összeegyeztetni a tanulással?

Azt hiszem, nem mondok újat azzal, hogy nem könnyű. Természetesen az egyetemen nem lehet figyelembe venni, hogy úszom, ugyanúgy, mint ahogy az úszóklubban is csak az eredményeimre lehetnek tekintettel, arra nem, hogy közben még tanulok is. Idáig azért sikerült a kettőt egyszerre csinálnom. Az elmúlt félévben az átlagom jó rendű volt és az úszóklubban sem értem el rosszabb eredményeket.

További sikereket kívánunk és reméljük, ősszel már az olimpiai élményeidről tudsz majd beszámolni a KÖZGAZDÁSZ-ban.

Földes Péter

Tájéolóval Sopronban

Lelkes csapattal indultunk el a tájékozdási futók hagyományos főiskolai bajnokságára.

Két napig Sopron vendégei voltunk.

A zegzugos utcák kiismerése után nagyobb gondot jelentett a tómalmi erdőben az igazi tájékozdás.

Az első napon dobogóra jutottunk az igen erős csapatversenyben. Női csapatunk a BEAC és OSC mögött harmadik lett. A csapat tagjai Bor Irén, Bertalan Margareta, Tóth Iona.

Egyénileg is szombaton fogtuk a pontokat legrövidebb idő alatt. Az elsősegért 55 lány versenyzett. Időeredményeink alapján a 10., 11., 15., 16. helyezéseket értük el.

Ezzel egy időben 123 férfi indult a 11 km-es pályán. Itt egyéniben a 37., 38. és 44. helyre kerültünk, amivel a csapat közepes helyezést ért el. (Mol-

nár I., Rácz M., Kovács J., összetételben.)

A bajnokság külön érdekessége volt, hogy az ellenőrző pontoknál határőrök és rádiósok ügyeltek a bélyegzésre.

A természet elég mostohán bánt velünk, a szünni nem akaró esőn kívül még földrengetés is ijesztgette a résztvevőket.

— b. r. —

Sporteredmények

Kézilabda női Bp. I/B. o. KSC—Finom Kötő 5:6 (4:2) Kíttunt: Jabbágy, Kurucz, Lestál.

Cselgáncs Május 1. Kupa Szilágyi Péter III. Béll László III.

Röplabda női NB I. KSC—BVSC 3:0

Röplabda női tartalék Bp. Bajnokság OSC II.—KSC II. 0:3

Röplabda ffi tartalék Kartográfia—KSC 0:3 KSC—OSC II. 0:3

Kosárlabda ffi KSC—DASE 88:70 KSC—Baja 73:71

Idegen idebenn

Reméljük, még időben szólunk: az a legjobb üzlet, amelyik a legtöbb pénzt hozza a konyhára! Éleskamrába. Azonban, ha az egy főre jutó diákköltséget nézzük, ez nem a legeslegjobb üzlet. Tudniillik, a pénz harap, a kutyának pedig teljesen mindegy.

Igy történhetett meg, hogy a nyugati turisták az ő kis ös-szszakszámnyolt konvertibilis valutájukkal pánikszzerűen menekülnek tőlünk. Egyszerűen nincs hova menniük, egy-két ezer dolláros költőpénzük előtt bezárulnak a IV. osztályú talponállók és a nyolcad osztályú kempingek kapui. Szegény, nyugatról hazaszakadt hazánkfia-cskáik hiába spórolnak egy-évig arra, hogy néhány hónapra ellátogassanak hozzánk, a vendéglátóipar füttyül rájuk, a zártosztályon felüli szállodák portásai még csak nem is köszönnek vissza nekik. A nyolcvanhat hengeres kocsijaikon más fedél után kell nézniük.

Düsgazdag diákjaink minden lakosztályt és whiskysüveget lefoglaltak maguknak! A Balaton mellett a magyar diák az úr, a kispénzű amerikai milliomosoknak csak szénakazal alberlet, vagy gyalogfenyőbokor jut. Diákjainknak messziről duzzad a mellényzsebük, így nem csoda, ha a pincérek rögtön a dohányukra vetik magukat, míg a szolid megjelenésű kapitalistáknak hideg fogpiszkálóért és sótar-tóért kell sipitózniuk. A szálloda- és vendéglátóipart fiataljaink pénzeli, miközben a nyugati turisták mehetnek autóstoppal biciklitúrán. Vajon rendjén van ez így?!

Nincs. Hát hogyan szórakoznak akkor ők, akiknek kint csak a méregdrága bálhelyiségek, izgató vetiközszámok és a költséges világtörli utazási

lehetőségek állnak a rendelkezésükre? Drágán talán?! Drága mulatság lenne. Még otthon éreznék magukat. Bezeg a magyar diákoknak! — már csak a kábitószter hiányzik. Vagy ki tudja?!

Mindenesetre őszintén sajnáljuk a magyaros izekre éhez-ző Hegyeshalmon túli vendégeinket, amikor a csörgőbur-gonya mellől statisztáinak if-júságunk cigányzene szolgál-tatta féktelen jókedvéhez! Mert a zenészek az ő magyar nótájukat húzzák grimaszoló „kossuthokkal” kidíszített von-dójukkal. S nem a német tö-kés, az angol arisztokrata, vagy az amerikai ráógumi-ügynök magyar nótáját! Mi-csoda balhé! És a borralaló még a kabátjukat sem segíti fel rájuk, ha netán fázának a muritól. Hiszen a borralaló-nak is van magához való esze, és tudja, hogy a szórakozó diákjaink téglát adnak. A ba-latoni villához. Ha pedig nem adnak, a legrosszabb esetben, még mindig becsaphatják őket. De hogy lehet becsapni egy külföldit?!

Ezért azután sorra nyílnak az éjszakai szórakozóhelyek a reprezentatív árlapú, lapá ét-termek, a luxus szállodák a vi-rágok és a szajak. Az utóbbit később becsukják, az előbbieket kisebb ármódosításokkal üzemeltetik tovább. Ifjúságunk alig várja, hogy eljőjjön a hétvége, a szabadság és a nyári szünidő ideje. Akkor azután birtokba veszi a bár-pultokat, a ráfizetővendég-szolgálatot, a toronyszobákat, a királyt, a királyleányt és* a fele országot. Mint a mesék-ben. A külföldiek pedig jön-nek, mennek, aztán hazatér-nek és irigykedve bölintanak: ez igen!

Tormai László

(NEG) ÉDES ANYANYELVÜNK

Ez az írás, bár minden látszat ellene szól, nem abból a célból készült, hogy a külföldi hallgatók lemondjanak arról, hogy a magyar nyelvet valaha is megtanulják. Csupán nyelvünk néhány rejtett szépségére szeretném felhívni a figyelmet. Kezdjük talán ezt a kis nyelvújítást mindjárt az elején.

Itt van ez a szó, hogy aszfalt. Már IV. Béla idejében is jól ismerték ezt a kifejezést. Az aszfalt ige múlt idejű alak-járól van szó. Mít csinált? Aszfalt. Mátyás korában új je-lentést kapott. Csakúgy, mint a bazalt, ezt is tárgyesetként használták.

Egy IX. századi kódexben találkozhatunk ezzel a szóval, hogy tere. A lábjegyzetben a ragozását is megtalálhatjuk, miszerint én terem, te tered (a nyakad, ha nem vigyázol), ő teri (ez könnyen elképzelhető, hogy így hívják), mi terünk (ez a Klauzál tér), ti teritek (lásd egyes szám második szemé-ly), ők terik (csoportos névadó ünnepeken mindannyian ezt a nevet kapták).

Azután itt vannak az ikes igék. Nagyon kell ügyelni használatukra, sokan helytele-nül értelmezik ezeket a szava-kat. Gyakran látni pl. a piknik szót főnévként, pedig ez nem helyes. Már Dózsa ceglédi be-szédéből is világosan kilálgat-lik, hogy a pikni ige egyes szám harmadik személyével van dolgunk. Es ilyen ikes ige a tonik is, amelyet előszeret-ettel hirdetnek plakátokon. Pe-dig nincs is jó íze, ezért javas-lom, maradjunk meg eredeti jelentésénél, vagyis ó tonik, ill. ók tonik. Az utóbbi kifejezés nemcsak egyszerűen ikes ige, annál több. Többes szám. Az

Antal becenevének többszám-ma.

Talán néhány szót a hely-határozkóról is illene monda-ni. Ezek közül is most elsősor-ban azok érdekelnek bennün-ket, melyek a hol kérdésre fe-llelnek. Hol? Telefon, pafon, Platon, pofon. Erre különösen vigyázzunk, mert nemcsak csattan, de vissza is lehet kap-ni.

Még a fosztóképzők haszná-latára szeretném felhívni a figyelmet. Itt is sok problé-ma merül fel ugyanis. Egyes szavak kezdik elveszteni ere-deti jelentésüket és ma már főnévként használják őket. Emberek! Ne engedjük, hogy ilyen szép, ízes magyar szavak elveszítsék eredeti értelmüket. Amikor őseink még Etelközben töltötték jól megérdemelt szabadságukat, arra, akinek nem volt papja, a fogatlan mintájára azt mondták, hogy paplan. Ugyanilyen nyelvi gyökerei voltak a „Bethlen” szónak is. Arról már nem a nyelvezet tehet, hogy később Peyerrel paktált.

Végezetül, rövid kis házi feladatot szeretnék adni. Nem kell félni, megoldásához nincs szükség sem intenzitási vi-szonyszámokra, sem pedig sta-cionárius pontokra.

Gyakorlasképpen tanulmá-nyozzuk figyelmesen a követ-kező néhány igét és állapítsuk meg, hogy milyen szám, há-nyadik személyéről van szó. Vigyázzunk, vannak köztük becsapósak is! Tehát az igék: Ház, kopasz, kender, papír.

A megoldásokat kérjük nem beküldeni. A helyes megfejtők között nem sorsolunk ki sem-mit, ellenben kedvezményes áron vehetnek — levegőt.

Földes Péter

Történelem

ALMOSE LŐDONDONOTAS SHU BATÖHÖTÖM

— Vereckei szoros —

ISTVÁN
MÁTYA'S

WERBÖCZY

II. JÓZSEF

PETŐFŐ

(Telpra magyar!)

Ferenc Ferdinánd

MARIA
TERÉZIA

SZÉCHENYI

Közgazdasági kifejezések félreértelmező szógyűjteménye

Tűlbiztosítás

optimális program
dömping
extraprofit

materialista
statisztika

mérlegképes

idealista
bővített újratermelés

fogyasztási spektrum
szabványügyi intézet
imperialista (ejtsd:
imperialista)
határhaszonelmélet
diszkrét érték
Jogi tanszék

fináncőke
metropolisz
likviditás

termánus technikus
urbanizációs struktúra

degresszív

permutáció
docens
dedukál (népiesen)
kulmináció

=antibébi-tabletta +
erényőv

=weekend a feleség nélkül
=zsúfolt camping
=elsősztályú
grafitalapanyag
=anyagjegyzék
=színházi segédművészek
tana

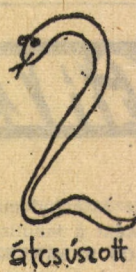
=az egyik csillagképpel
megjelölt
=ötletjegyzék
=selejtessen szükre készített
ruha ismételt kiszabása
=fött szivárvány
=divatszalon

=konzervatív löversenyző
=csempészettan
=Rákóczi téri árfolyam
=keleti légző- és torna-
gyakorlatok fakirmutatvá-
nyok elsajátításához hasz-
nált ülőalkalmatosság

=vámraktár
=rendőrség a földalattin
=szomorú lyuk jókedvre
derítése
=órák
=Urban Struk városatya
emlékére rendezett termé-
szetjáró verseny
=engedékeny (ellentétes:
agresszív)
=változtat egy jogvitára
=illendelmes
=ami jár az jár
=a Kulm völgyében élő
nemzetiség

Vargha Péter

Index-képek

Megáll

az ész

Megáll az ész
kis kosárcájában
körülhordozza fáradt
szemét
megkínál mindenkit
köszönöm nem kérek,
nekem még van vagy kettő

Földes Péter

HALÁSZ GÉZA karikatúrái